

**Силабус курсу «Культура спілкування»
третього навчального року
2021/2022 навчального року**

Назва курсу	Культура спілкування (дисц. за вибором)
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет ім. Івана Франка, м. Львів, вул. Університетська, 1.
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Кафедра української мови імені професора Івана Ковалика
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	призначений для студентів ЛНУ ім. І.Франка третього року навчання як вибіркова дисципліна. Курс є частиною загальноуніверситетського комплексу дисциплін вільного вибору студентів і допомагає формувати індивідуальну траєкторію навчання кожного студента.
Викладачі курсу	доц. Білоус М.П.
Контактна інформація викладачів	Bilous.mp46@gmail.com
Консультації по курсу відбуваються	середа (16.30)
Сторінка курсу	http://philology.lnu.edu.ua/employee/bilous-mariya
Інформація про курс	«Культура спілкування» – важливий і необхідний компонент навчальної програми загальноуніверситетського комплексу дисциплін вільного вибору студентів. Поглиблене вивчення питань національно-культурної специфіки спілкування українського народу, зокрема його мовленнєвого етикету, сприятиме піднесенню загальної культури студентів, культури їхнього мовлення, вихованню справжньої інтелігентності. Завдання курсу «Культура спілкування» полягає в тому, щоб розкрити самотність національних форм українського мовленнєвого етикету, висвітлити їх в історичному розвитку і зв'язку з етнопсихологічними рисами українського народу, його світоглядом, культурною еволюцією. Проаналізувати причини психомовленнєвої деформації комунікативної поведінки в тоталітарному суспільстві.
	Курс «Культура спілкування» призначений для студентів третього

<p>Коротка анотація курсу</p>	<p>року навчання ЛНУ ім. І.Франка як вибіркова дисципліна. Курс є частиною загальноуніверситетського комплексу дисциплін вільного вибору студентів і допомагає формувати індивідуальну траєкторію навчання кожного студента.</p>
<p>Мета та цілі курсу</p>	<p>Мета курсу – ознайомити студентів із національними особливостями мовленнєвого етикету та основними правилами мовленнєвої етикетної поведінки.</p> <p>Цілі: навчити студентів правильно моделювати свою мовленнєву поведінку в різних етикетних ситуаціях; правильно обирати тональність спілкування.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Основна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики.: Підручник. — К., 2004. — 344с. 2. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування. — Львів, 2001. — 220с. <p>Допоміжна</p> <p>До розділу «Культура спілкування. Етикет. Мовленнєвий етикет»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Головацький Я. Слова вітання, благословенства, чемності й обичайності у русинів // Вінок русинам на обжинки. — Відень, 1847 2. Бацевич Словник термінів міжкультурної комунікації. — К., 2007. — 207 с 3. Корніяка О. Мистецтво гречності. — К., 1995. — 94 с. 4. Сімович В. Наша товариська мова // Назустріч. — 1934. — Ч.5. — С.1. 5. Стельмахович М. Український мовленнєвий етикет // Дивослово. — 1998. — №3. — С.20-21. 6. Сумцов М. Культурные переживания. К., 1890. 7. Татаревич Г. Етикет і ментальність // Дивослово, 1998. - № 3. — С.18-. <p>До розділу «Етикетні вислови та їх реалізація в різних мовленнєвих ситуаціях».</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Богдан С. Мовний етикет українців: традиції і сучасність. — К., 1998. - 475с. 2. Ковтун А. А. Назви духовних осіб в українській художній прозі ХХст // Дивослово. - 2005. - №12. — С. 48-51. 3. Кононенко В. І. Етнічно-регіональний мовленнєвий етикет галичан // Мова. Культура. Стиль. Зб. статей. — Київ; Івано-Франківськ, 2002. - С. 75-84. 4. Мельничук О.М. Християнсько-релігійні елементи у формулах ввічливості українського народу // Науковий вісник Чернівецького

	<p>університету: Слов'янська філологія. - Чернівці: Рута, 2000. - Вип. 87. - С. 101-103.</p> <p>5. Мельничук О.М. Традиційне та специфічне у системі „формул ввічливості” в сучасній українській мові // Науковий вісник Чернівецького університету: Слов'янська філологія. - Чернівці: Рута, 2001. - Вип. 116. - С. 128-132.</p> <p>6. Мельничук О.М. Синтаксична природа формул подяки // Лінгвістичні студії: Збірник наукових праць. - Донецьк: ДонНУ, 2001. - Вип. 7. - С. 97-100.</p> <p>7. Мельничук О.М. Регіональні формули ввічливості у мовленні українців // Науковий вісник Чернівецького університету: Слов'янська філологія. - Чернівці: Рута, 2003. - Вип. 170-171. - С. 71-76.</p> <p>8.. Миронюк О. Історія українського мовленнєвого етикету. Звертання. — К., 2006. — 167с.</p> <p>9. Миронюк О. Історія граматичних засобів вираження ввічливості в українській мові // Мовознавство. – 1993. - № 2. – С. 55-63.</p> <p>10. Плющ Н. П. Формули ввічливості в системі українського мовного етикету // Українська мова і сучасність. – К., 1991. - С. 90-98.</p> <p>11. Пуряєва Н.В. Українська церковна титулатура // Мовознавство. – 2000. - № 2-3. – С. 45-54.</p> <p>12. Скаб М. С., Бабич Н. Д. та ін. Українська система найменувань адресата мовлення. – Чернівці, 2008.</p> <p>13. Стельмахович М. Український мовленнєвий етикет // Дивослово. - 1998 - № 3. – С. 20-21.</p> <p>10. Чак Є Мовий етикет і ...займенник // Мовознавство. – 1996. - №4. – С. 9-14.</p> <p>14. Чак Є. Мовний етикет.: «Пане-товаришу!» // Дивослово. – 1998. - №7. - С. 13-17.</p>
Тривалість курсу	Один семестр (6)
Обсяг курсу	<p>Етикетна функція мови та сфери її реалізації. Поняття "етикет". Рівні етикету: паралінгвістичний (кінетичний, проксемічний) і вербальний. Мережевий етикет. Національна специфіка етикетних норм усіх рівнів.</p> <p>Національна специфіка етикетних формул українського народу. Їх зв'язок з етнопсихологічними рисами українців, світоглядом і культурною еволюцією народу. Вислови ввічливості різних етикетних ситуацій Місце і роль етикетного виховання у шкільних гуманітарних курсах. Вивчення висловів мовленнєвого етикету на уроках української мови.</p> <p>Загальний обсяг 90 годин, у т. ч. 16години лекційних і 16 годин практичних, 58 години самостійної роботи. 2,5 кредити ЄКТС. 2 модулі.</p>

<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Студент повинен</p> <p>а) з н а т и:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) види мовленнєвої діяльності; 2) функції мовлення, зокрема етикетну; 3) загальноетичні правила спілкування; 4) тональності спілкування; 5) різновиди етикету; 6) взаємозв'язок етикету з моральними нормами, загальною культурою, освіченістю й ввічливістю. <p>б) у м і т и:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) правильно добирати етикетні вислови в різних етикетних ситуаціях; 2) правильно моделювати свою етикетну поведінку в різних мовленнєвих ситуаціях; 3) правильно обирати тональність спілкування.
<p>Ключові слова</p>	<p>Етикет, етикетна ситуація, мовленнєвий етикет, мережений етикет, ввічливість, вітання, прощання, подяка, звертання, вибачення, фатичне спілкування .телефонна розмова.</p>
<p>Формат курсу</p>	<p>Очний</p>
<p>Теми</p>	<p>* СХЕМА КУРСУ</p>
<p>Підсумковий контроль, форма</p>	<p>Залік</p>
<p>Пре реквізити</p>	<p>Курс української мови в загальноосвітніх закладах, курс української мови за професійним спрямуванням.</p>
<p>Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу</p>	<p>Курс «Культура спілкування» передбачає застосування описового методу як сукупності процедур інвентаризації, таксономії й інтерпретації досліджуваних мовних явищ на певному етапі розвитку мови; описовий метод (прийоми систематизації, трансформації) буде поєднано зі структурним (вичленовування одиниць мовленнєвого етикету), із конструктивним (моделювання етикетних ситуацій), з елементами порівняльно-історичного методу (прийоми хронологізації, внутрішньої реконструкції) для висвітлення фактів з історії мови і розкриття історичних, часом етимологічних причин побутування окремих етикетних висловів певного часового зрізу чи сучасного стану. Застосування загальнонаукових підходів індукції, дедукції; діахронного і</p>

	синхронного підходів, а також методики моделювання етикетних ситуацій реалізується завдяки пояснювально-ілюстративному, репродуктивному, науково-дослідницькому методам, словесним і наочним прийомам.
Необхідне обладнання	Проектор
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються так: <ul style="list-style-type: none"> •Реферат: 10% семестрової оцінки ; максимальна кількість балів 10 •Збір ілюстративного матеріалу до етикетних ситуацій 10% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 10 • модулі: 30% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 30; • залік: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів 50. Підсумкова максимальна кількість балів 100.
Питання до заліку	<ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості віртуального спілкування. Нетикет 2. Етикет. Різновиди етикету. 3. Мовленнєвий і спілкувальний етикет. 4. Невербальні засоби етикетного спілкування. 5. Тональність спілкування. 6. Етикетні ситуації.. 7. Привітання. 8. Звертання. 9.Вибачення і подяка. 10. Фатичне спілкування. 11. Прощання. 12. Прохання, порада і наказ. 13. Відмова і згода. 14. Розрада і співчуття. 15.Зауваження і докір. 16. Телефонна розмова. 17. Етикет електронного листування 18. Дослідники українського мовленнєвого етикету.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

СХЕМА КУРСУ

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності і (заняття)	Література	Завдання, год	Термін виконання
	МОДУЛЬ І				

<p>1 тиж. 2 год.</p>	<p>Тема 1. Етикетна функція мови та сфери її реалізації. Поняття «етикет». Рівні етикету: паралінгвістичний, кінетичний, проксемічний, вербальний.. Національна специфіка етикетних норм усіх рівнів</p>	<p>лекція</p>	<p>Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики.: Підручник. – К., 2004. – 344с. Радевич-Винницький Я.Етикет і культура спілкування. — Львів, 2001. — 220 с.</p>		
<p>2 тиж. 2 год.</p>	<p>Тема: ТОНАЛЬНІСТЬ СПІЛКУВАННЯ</p>	<p>ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ</p>	<p>С. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики.: Підручник. – К., 2004. - С. 251-261. Радевич-Винницький Я.Етикет і культура спілкування. — Львів, 2001. – С. 14-32.</p>		
<p>3 тиж. 2 год.</p>	<p>Тема 2. Поняття «мовленнєвий етикет», його різновиди. Мовленнєвий етикет і культура спілкування. Мовленнєвий етикет і ввічливість</p>	<p>лекція</p>	<p>Абрамович С. Д., Чікарьова М. Ю. Мовленнєва комунікація [Текст] : підручник / С. Д. Абрамович, М. Ю. Чікарьова – К. : Центр навч. літ. – 472 с.; Бацевич Ф.С. Основи комунікатив</p>		

			ної лінгвістики.: Підручник. – К.,2004. — С.68-82.		
4 - тиж. 2 год.	Тональність спілкування)	Практичне заняття	Плющ Н. П. Формули ввічливості в системі українського мовного етикету // Українська мова і сучасність. – К., 1991. - С. 90-98.		
5 тиждень	Поняття мережевий етикет (нетикет). Його особливості..	лекція	.Бибик С.НЕТИКЕТ, АБО МЕРЕЖЕВИЙ ЕТИКЕТ//Культура слова,- 2015.- №82 Мартинюк О.М. Нетикет як чинник впливу на мовленнєву поведінку комунікантів у Інтернет-мережі//Проблеми семантики слова, речення та тексту, 2010.- Вип 24.		

бтиж. 2 год.	Мережевий етикет	Практичне заняття	<p>Мартинюк О.М. Нетикет як чинник впливу на мовленнєву поведінку комунікантів у Інтернет-мережі//Проблеми семантики слова, речення та тексту, 2010.- Вип 24.</p> <p>.Бибик С.НЕТИКЕТ, АБО МЕРЕЖЕВИЙ ЕТИКЕТ//Культура слова,- 2015.- №82.</p>		
7тиж 2 год.	Тональність спілкування	лекція	<p>.Плющ Н.П. Формули ввічливості в системі українського мовного етикету // Українська мова і сучасність. – К.,1991.- С.90-98.</p>		
8тиж. 2 год.	Мережевий етикет	Практичне заняття	<p>Мартинюк О.М. Нетикет як чинник впливу на мовленнєву поведінку комунікантів у Інтернет-мережі//Проблеми семантики слова, речення та тексту, 2010.- Вип 24.</p> <p>.Бибик С.НЕТИКЕТ, АБО МЕРЕЖЕВИЙ ЕТИКЕТ//Культура слова,- 2015.- №82.</p>		

			<p>блеми семантики слова, речення та тексту, 2010.- Вип 24.</p> <p>.Бибик С.НЕТИКЕТ, АБО МЕРЕЖЕВИЙ ЕТИКЕТ//Культура слова,- 2015.- №82</p>	
9 т. 2 год.	<p>МОДУЛЬ II Тема 1. Характеристика вітальних і прощальних висловів української мови.. Особливості фатичного спілкування українців</p>	лекція		
10 т. 2 год.	<p>Вітальні і прощальні етикетні вислови</p>	практичне заняття		
11 т. 2 год.	<p>Тема 2. Формули українських етикетних звертань різної тональності спілкування.. Характеристика українських висловів подяки й вибачення різної тональності спілкування</p>	лекція	<p>Миронюк О. Історія українського мовленнєвого етикету. Звертання. — К.,2006. – 167с.</p> <p>5.Миронюк О. Історія граматичних засобів вираження ввічливості в українській мові // Мовознавство. – 193. - №2. – С.55-63.</p>	
12 т. 2 год.	<p>Етикетні звертання</p>	практичне заняття	<p>Миронюк О. Історія українського мовленнєвого етикету. Звертання. — К.,2006. – 167с.</p> <p>5.Миронюк О. Історія</p>	

			граматичних засобів вираження ввічливості в українській мові // Мовознавство. – 193. - №2. – С.55-63. Пуряєва Н.В. Українська церковна титулатура// Мовознавство. – 2000. - №2-3. – С.45-54. 8..Скаб М.С.,Бабич Н.Д. та ін.. Українська система найменувань адресата мовлення. – Чернівці, 2008.	
13 т. 2 год.	Тема 3. Будова етикетних конструкцій, що виражають прохання, відмову, згоду в різній тональності спілкування	лекція	Радевич-Винницький Я.Етикет і культура спілкування. — Львів, 2001. —220с.	
14 т. 2 год.	Моделювання етикетних ситуацій прохання, відмови, згоди, зауваження	практичне заняття	Радевич-Винницький Я.Етикет і культура спілкування. — Львів, 2001. —220с.	
15 т. 2 год.	..Будова поздоровчих і запрошувальних конструкцій. Вислови співчуття, схвалення, компліменту. Телефонна розмова..	лекція	Радевич-Винницький Я.Етикет і культура спілкування. — Львів, 2001. —220с.	
16 т. 2год.	Етикет телефонної розмови. Контрольна робота	практичне заняття	Радевич-Винницький Я.Етикет і культура спілкування. — Львів,	

			2001.—220c.	
--	--	--	-------------	--